

Cykelruten følger Strandvejen forbi Fremvads Kongevej. Hvor vejen slår et sving mod syd, står landets ældste levende væsen, Kongegeen. I 1973 brækkede den sidste hovedgren af, og siden er halvdelen af skallen faldet. Med sine engang 14 m i omkreds var den sikkert Europas tykkeste eg. Den korte knudrede bul er ældre end grenene. Kongegeens alder er anslået til 1400-1900 år. Den var kæmpeeg allerede da Gorm den Gamle regerede, og da man indledte de første større hugster af egetømmer, har Kongegeen været mørnet indvendig. Desuden har den stået utilgængeligt, og man er veget tilbage for dens store dimension. Endelig har forstmændene haft forståelse for de gamle eges æstetiske værdi. Det er vigtigt, at de skrøbelige ege skånes for yderligere pres, så bliv på ydersiden af det lave hegn.

Kongegeen

Turen går videre ad Strandvejen forbi Kalkovns Mose, hvor der engang blev fremstillet kalk. Ved Vildtfogedlodden drejer vejen mod syd og passerer Vildtfogedhuset. Søen er en gammel lergrav. Fra 1872 til 1890 lå der et teglværk lige syd for søen. Herfra blev der anlagt en udskibningsbro, som ved Dyrnæs stadig går langt ud i fjorden. På højre side af vejen ses de gamle arbejderboliger. Omkring 1900 blev her drevet pensionat, hvor flere af datidens kendte malere tog ophold. Vejen følges videre i sydlig retning med Dyrehavemosen på venstre side. Ind over mosen ses holme med gamle egetræer. Cykelruten fortsætter ad Øllemosevejen til højre.

Den tredje af de kendte ege, Snoegen, står her i Øllemosen. Efter nogle års tilbagegang visnede den sidste del af kronen i 1991. Den fremtræder stadig som et imponerende træ med sin tykke snoede stamme. Snoegen skønnes at være 600-700 år gammel. Snoningen har sikkert gjort den uanvendelig som konstruktionstræ. Derfor har den undgået øksen og saven.

Længere fremme ad Øllemosevej ligger Grønne Lyng Søerne. Vejen munder ud i Fremvads Kongevej, hvor ruten går mod syd til Mellelleddet. Mellelleddet følges mod vest langs skovkanten. Mod syd ses vidtstrakte landbrugsarealer, som i stenalderen udgjorde Louiseholm Sund. Bakkerne var dengang små øer og holme. Den tidligere havbund er sandet og er derfor dårlig landbrugsjord. Omkring 1900 blev en del af Louiseholms jorder, ud mod Roskilde Fjord, tilplantede.

Turen går via Alledragsvejen mod nord ind i skoven og videre frem ad Skovfogedvej. Lidt længere fremme ses på højre side skovens største mose, Lue-mosen. Vejen munder ud ved savværket, hvor turen begynder.

God tur!

Syd for Nordskoven ligger Kohaven og Slotshegnet, som er beskrevet i en anden folder.

© Folderen er udgivet af

Kong Frederik d. VII's Stiftelse på Jægerspris

med økonomisk støtte fra Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen

Redaktion: Annemette Jensen, Agnete Thomsen, Margrethe Eli og Nils Sættem

Tegninger: Poul Andersen

JÆGERSPRIS SKOVDISTRIKT
NORDSKOVEN

Nordskoven

Fællesskoven og Studehaven udgør den nordlige del af Jægerspris Skovdistrikt. De to skove er tilsammen kendt som Nordskoven. På kortet er der med en gul linie markeret en cykeltur på ca. 14 km. Turen kan afkortes ved at benytte en af de nord-syd gående veje.

Cykelturen starter fra parkeringspladsen ved Skovens Kirke. Kirken brændte i 1982, men er genindrettet og er et besøg værd. Lige før savværket drejes til venstre, ad Jagtkongevej mod nord. Lidt fremme på venstre hånd ligger den næringsfattige skovsø, Kongens Lyng. I kanten af søen findes en hængesæk dannet af tørvemos med en vegetation af blandt andet kæruld og soldug.

Ruten fortsætter lige frem ad Dorte Frandsensvej. På højre hånd ses en stor birkebevoksning. I Nordskoven er der tidligere sået og plantet meget birk. Nedbøren er lav og jordbunden er mange steder sandet og næringsfattig. Birken trives godt på mager jord, og det er billigt at etablere en ny bevoksning. Desværre regnes birken ikke mere som værdifuld i skovdriften set i forhold til andre træarter. I dag er det et problem, at birken selvstår sig i andre kulturer. Skovbilledet her kan føre tanken hen på de svenske skove.

Hvor Tværvejen krydser følges denne til højre frem til Rødstensvejen. Ruten følger Jagthusvej mod nordøst. Det går nu op ad bakke til Frederikshøj, 20 m.o.h. Her ligger Frederik d. VII's Jagtpavillon. Den er en åben hytte med stråtag, bygget i 1857. Fra pavillonen har der tidligere været en storslået udsigt over Roskilde Fjord, men nu er skoven vokset op og dækker herfor.

Jagtpavillonen

Hvor Jagthusvejen møder Skelvej drejes til venstre og kort derefter til højre ad Strandvejen. Kystskoven og strandengene ud mod fjorden er fredet. Det skal sikre, at løvskoven bevares, og at nogle gamle ege og bøge kan stå, til de segner. Lidt fremme slår vejen et sving mod syd. På nordsiden af vejen ligger Bredvig Mose. Den er i dag så nær urskov, som man kan komme det i Danmark. Siden 1920 har der ikke været foretaget hugst. Træerne har fået lov til at kæmpe indbyrdes om næring og lys. Her vokser en blanding af bøg, ask, eg, birk, elm, røn og el. Man ser tydeligt, hvordan de forskellige træer og buske har delt skoven mellem sig efter jordbunds- og lysforhold. Urskoven er en mørk skov, og kun, når der falder et træ, trænger lys nok ned til at give un-

ge træer mulighed for at vokse op. I lysningerne forynger ahornen sig på de højere områder, hvorimod asken får overtaget i de mere fugtige lavninger. I de formuldede stammer findes sjældne insekter.

Bredvig Mose giver et indtryk af den skov, der i oldtiden strakte sig over hele den nordlige del af Horns Herred. I den ældre stenalder bestod skoven af eg, lind, elm, ask, birk og fyr med tæt underskov af tjørn og hassel. Her jagede stenalderfolket urokse, hjort, vildsvin, bæver, bjørn, vildkat og grævling. Man samlede bær og frugter, især hasselnødder, der udgjorde en vigtig del af kosten. Skoven gav også brændsel og stænger, der kunne bruges som stivere i lerklinede hytter. Af lindens bark fremstilledes bast til fletværk. Denne brug af skoven satte ikke sit præg på den. Det var først med yngre stenalder, omkring 3.000 f.K., at der stedvis skete indhug i skovene. Man brændte skov af for at skaffe arealer til dyrkning af korn og for at få lysninger i urskoven, så græsset til husdyr og vildt kunne trives bedre. Henimod slutningen af bronzealderen gik befolkningstallet stærkt tilbage. Svidebålene ophørte, og Horns Herred blev igen dækket af skov. Men nu var bøgen indvandret, og med sin stærke skygge fordrev den de mere lyskrævende træarter. På moserne kan bøgen ikke trives og her holdt de andre træarter skansen.

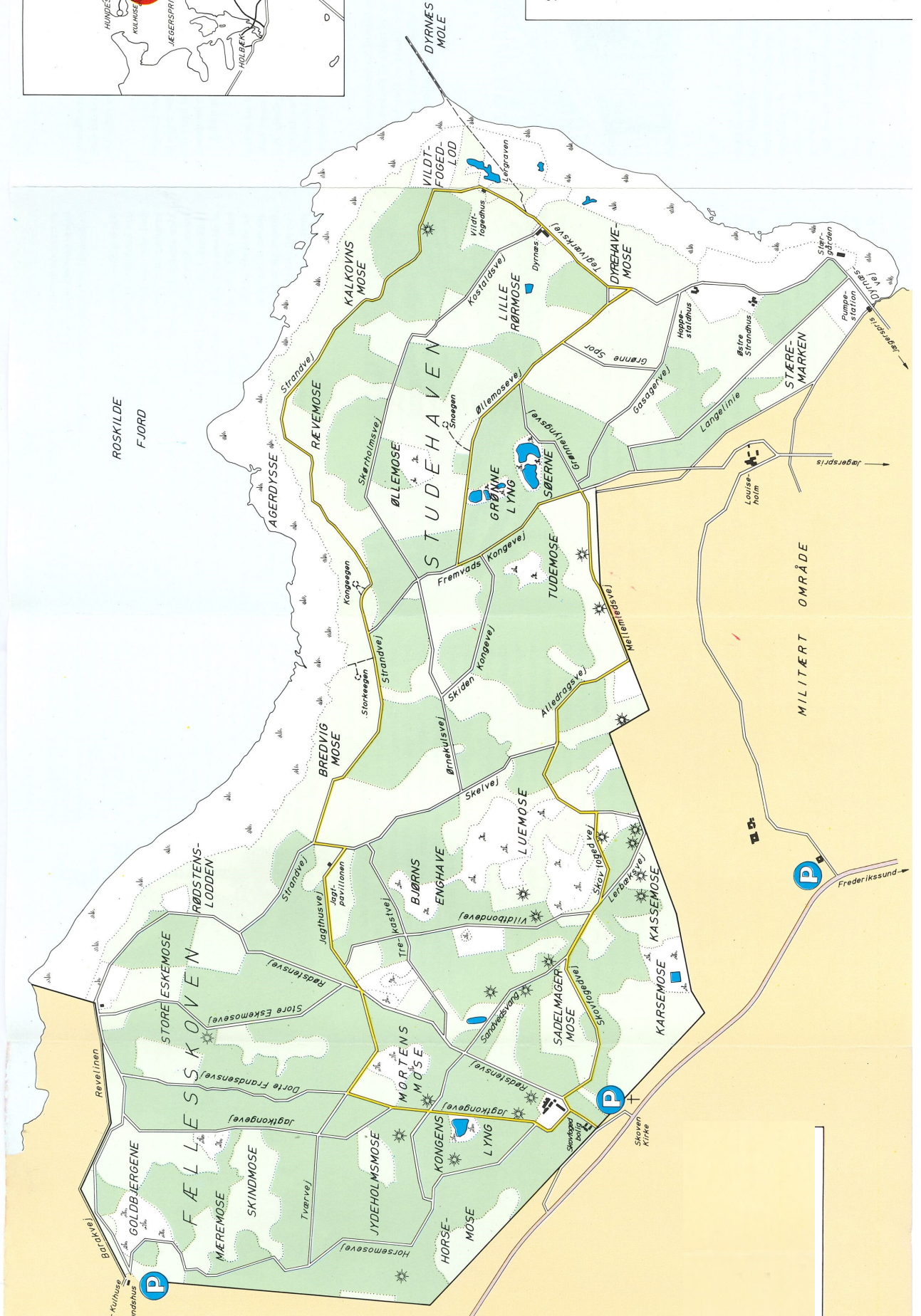
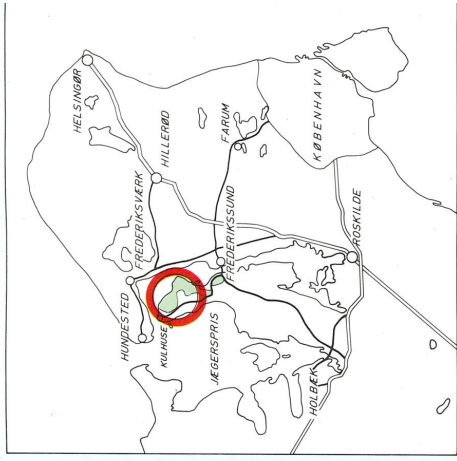

Bredvig Mose

Op gennem middelalderen brugte bønderne mange af skovens produkter: Græs, olden, brændsel og bygningstømmer. Først på Christian IV's tid, omkring 1630, foretog man større hugster i Hornsved, som skoven blev kaldt dengang. Skovens ege kunne bruges til skibstømmer ved værfterne i København. De gamle bøge blev hugget op til favnebrænde. I de mange ellemoser kunne hugges brænde til trækul til krudtværkerne. Omkring 1800 erkendte man, at det var nødvendigt at værne skoven mod bøndernes udnyttelse af især olden og yngre træer til gærdsel. Skovens grænser blev afstukket i marken. Hvor der ikke allerede var hegn, blev der bygget sten- og jorddiger langs grænserne. Derefter begyndte den planlagte skovdrift, hvor man blandt andet indførte nåltræer og birketræer.

De tusindeårige ege, eller kæmpeegene, har gjort Nordskoven kendt. Kort efter Bredvig Mose fører en sti frem til resterne af Storkeegen. De sidste grene af dens levende krone blæste ned i den orkanagtige storm i 1981. I dag er der kun en træskulptur tilbage. Maleren P.C. Skovgaard blev i 1843 inspireret til at male billedet: "Eg med storkerede i Norskov ved Jægerspris". Dengang husede den vældige eg et ynglende storkepar. I 1965 blev dens alder vurderet til ca. 800 år.

SIGNATURFORKLARING

- offentlig vej
- skovvej
- sti
- løvskov
- nåleskov
- mose
- eng
- gravhøje
- parkering
- ruteafmærkning på træer

